

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΣΑΤΩΝΒΡΙΑΝΔΟΥ

ΑΡΧΑΙΑ ΜΝΗΜΕΙΑ

(Μετάφρασις Ἐμμ. Ροῦδου).

Συνεμεριζόμενη μέχρι τινὸς τὴν ἐπικρατοῦσαν περὶ τῶν μνημείων τῆς Ἑλλάδος ἐσφαλμένην ἰδέαν νομίζων αὐτὰ ἐντελῆ μὲν καθ' ὅλα, ἀμοιροῦντα ὁμῶς μεγαλείου, ἐνῶ, ὡς ἤδη ἀπέδειξα, ἡ εὐφυΐα τῶν ἀρχιτεκτόνων αὐτῶν παρέσχε τούτοις, καίπερ στερουμένοις ἐκτάσεως, σχετικὴν τινα μεγαλοπρέπειαν πηγάζουσιν ἐκ τῆς ἐπιτυχῆς τῶν μερῶν ἀναλογίας, ἀλλ' αἱ Ἀθηναῖοι εἰσι καὶ ἔργων τεραστίων· καθότι οἱ Ἀθηναῖοι, εἰ καὶ πτωχοὶ καὶ εὐάριθμοι, μετεκίνησαν ὄγκους γιγαντιαίους. Οἱ λίθοι τῆς Πυκνὸς εἰσι τερατώδη τμήματα βράχων, τὰ Προπύλαια ἦσαν ἔργον κολοσσιαῖον, αἱ δὲ ἐπικαλύπτουσαι αὐτὰ μαρμάρινοι πλάκες μοναδικαὶ ἴσως τὸ μέγεθος· αἱ στῆλαι τοῦ Ἰναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς ἔχουσιν ὕψος ἐξήκοντα ποδῶν, ὁ δὲ ναὸς εἶχεν ἡμίσεως μιλίου περιφέρειαν· τὰ τεῖχη τέλος τῶν Ἀθηνῶν, συμπεριλαμβανομένων τῶν τριῶν λιμένων καὶ τῶν μακρῶν λεγομένων τειχῶν, ἐξετείνοντο εἰς διάστημα ἐννέα περίπου λευγῶν, τὰ δὲ μετὰ τοῦ Πειραιῶς συννοῦντα τὴν πόλιν τεῖχη εἶχον τοσοῦτον πάχος, ὥστε δύο ἄρματα ἠδύναντο νὰ τρέχωσιν ἐπ' αὐτῶν κατὰ μέτωπον, ἀνὰ δὲ πεντήκοντα βήματα ὕψοντο ἐπ' αὐτῶν πύργοι τετράγωνοι. Οὐδέποτε οὐδ' αὐτοὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἀνήγειραν σημαντικώτερα περιτειχίσματα.

Ἄλλ' εἴμαρτο φεῦ! τὰ ἀριστουργήματα τῶν ἀρχαίων ταῦτα, ὧν ὁ θαυμασμὸς ἐλκύει ἡμᾶς τόσῳ μακρόθεν, νὰ καταστραφῶσι κατὰ μέγα μέρος ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων· καθότι ὁ Παρθενῶν ἔμεινεν ἀκέραιος μέχρι τοῦ ἔτους 1687, ὅτε οἱ χριστιανοὶ μετεποίησαν αὐτὸν εἰς ἐκκλησίαν, οἱ δὲ Τούρκοι φθονήσαντες τούτους εἰς Τζαμεῖον. Τότε ἐπελθόντες οἱ Ἐνετοὶ ἐν τῇ ἀκμῇ τοῦ πολιτισμοῦ τοῦ δεκάτου ἐβδόμου αἰῶνος, ἔβαλον πεπυρακτωμέναις σφαίραις τὰ Προπύλαια καὶ τὸν ναὸν τῆς Ἀθηνᾶς· κοίλῃ δὲ σφαῖρα ἐπιπεσοῦσα κατὰ τοῦ τελευταίου τούτου μνημείου, ἀνάπτει τὴν πυρίτιδα καὶ ἀνατρέπει μέγα μέρος τοῦ οἰκοδομήματος τούτου, ὅπερ μείζονα τιμὴν περιεποιεῖ τῇ εὐφυΐα τοῦ ἀνθρώπου ἢ τοῖς τῶν Ἑλλήνων Θεοῖς. Ἀλούσης δὲ τῆς πόλεως, θέλων ὁ Μοροζίνης νὰ καλλωπίσῃ τὴν Ἐνετίαν διὰ τῶν συντριμμάτων τῶν Ἀθηνῶν, ἐπιχειρεῖ νὰ καταβιάσῃ τὰ τοῦ Παρθενῶνος ἀγάλματα καὶ συντρίβει αὐτά.

Ἄλλος δὲ πάλιν φίλος τῶν τεχνῶν ἐπὶ τῶν ἡμετέρων χρόνων συνετέλεσεν τὸ ἔργον τῆς καταστροφῆς.

Πολλαχοῦ ἤδη τοῦ Ὀδοῦ πικροῦ ἐποίησάμεν μνείαν τοῦ Λόρδου Ἑλγίνου, τῷ ὁποίῳ ὀφείλεται εὐγνωμοσύνη ὡς τὴν τε Πνύκα καὶ τὸν τάφον τοῦ Ἀγαμέμνονος γνωστότερα καταστήσαντι ἡμῖν, καὶ διατηροῦντι ἔτι ἐν Ἑλλάδι Ἰταλόν τινα χάριν ἀνασκαφῶν, ὅστις καὶ ἀνεκάλυψε μάλιστα κατὰ τὴν ἐμὴν ἐν Ἀθῆναις διαμονὴν ἀρχαιότητάς τινος, ἃς ἐγὼ δὲν εἶδον. Ἄλλ' ὁ Ἀγγλος οὗτος ἀπώλεσε τὸν εἰς τὰς ἀξιολόγους αὐτοῦ ἐπιχειρήσεις ὀφειλόμενον ἔπαινον, συλήσας τὸν Παρθενῶνα θέλων δὲ ν' ἀρπάσῃ τὰ ἀνάγλυφα τοῦ διαζώματος, μετεχειρίσθη πρὸς τοῦτο Τούρκους ἐργάτας, οἵτινες ἔθραυσαν κατ' ἀρχὰς τὸ ἐπιστύλιον, ἐκρήμνισαν κιονόκρανα καὶ εἶτα ἀντὶ νὰ ἐξαγάγωσι τὰς μετώπας ἐκ τῶν ἐμπυελίδων ἔκριναν συντομώτερον οἱ βάρβαροι οὗτοι νὰ θραύσωσι τὴν κορωνίδα. Ἀπὸ δὲ τοῦ Ἐρεχθίου ἀφηρέθη ὁ γωνιαῖος κίων, ὥστε ἔδει νὰ ὑποστηρίξεται ἤδη διὰ σιτιάδος λίθων ἡ ἐτοιμόρροπος ὀροφή. Καὶ αὐτοὶ οἱ μετὰ τὸν Λόρδον Ἑλγίνον ἐπισκεφθέντες τὰς Ἀθήνας Ἀγγλοὶ ἐλυπήθησαν διὰ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἀπερισκέπτου τούτου πρὸς τὰς τέχνας ἔρωτος τοῦ συμπατριώτου αὐτῶν, εἰ καὶ τινες δικαιολογοῦσιν αὐτὸν ὅτι δῆθεν ἐμιμήθη ἡμᾶς.

Εἶναι ἀληθές ὅτι οἱ Γάλλοι ἤρπασαν ἀπὸ τῆς Ἰταλίας ὡς καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος ἀγάλματα καὶ εἰκόνας, οὐδέποτε ὁμῶς ἠκρωτηρίασαν τοὺς ναοὺς, ἵνα ἀπαγάγωσι τὰ ἀνάγλυφα αὐτῶν. Παρατηρητέον δὲ ὅτι τὰ συντρίμματα τῶν ἐν Ἀθῆναις μνημείων, ἀποσπασθέντα τῶν τόπων, δι' οὓς ἦσαν προωρισμένα, θέλουσιν ἀποβάλλει οὐ μόνον μέγα μέρος τῆς κατὰ σχέσιν αὐτῶν ὠραιότητος, ἀλλὰ καὶ τὸ καθ' ὅλου αὐτῶν κάλλος θέλει ἐλαττωθῆ ἐπαισθητῶς· καθότι λαμπρὸν μόνον φῶς δύναται ν' ἀναδείξῃ τὴν λεπτότητα γραμμῶν τινῶν καὶ χρωμάτων· ἀπολείποντος δὲ ἐν Ἀγγλίᾳ τοῦ τοιοῦτου φωτός, αἱ γραμμαὶ καὶ τὰ χρώματα ταῦτα, θέλουσιν ἢ ἐξαλειφθῆ ἢ μένει κεκρυμμένα. Ἐκτός δὲ τούτου ὁμολογῶ προθύμως ὅτι τὰ συμφέροντα τῆς Γαλλίας, ἢ δόξα τῆς πατρίδος καὶ πολλὰ ἄλλα αἰτίαι ἀπήτουν ἴσως τὴν μετακομιδὴν τῶν διὰ τῶν ἡμετέρων ὄπλων κατακτηθέντων ἀριστουργημάτων· ἀλλ' αἱ νικηθεῖσαι καὶ αἰχμάλωτοι ἀπαχθεῖσαι ὠραῖαι τέχναι ἐνδίκως μέμφονται ἡμᾶς.

οικογενειακού του δυστυχήματος, τῆς δολοφονίας τοῦ πατρός του ὑπὸ τῆς μητρός του τῆς συζευγνυμένης τὸν θεῖόν του, κεραυνὸν πεσόντα ἐν μέσῳ τῆς αἰθρίας νεανικής του γαλήνης, ἀνισορρόπησεν ἀπλούστατα προσβληθεῖς ὑπὸ τῆς ἐκφυλογενοῦς νόσου, ἣτις εἶνε τὸσον γενικευμένη ἄλλως τε εἰς τοὺς οἴκους τῶν βασιλείων καὶ τῶν ἀρχαίων ὑπὲρ τὴν ἐπίλοιπον κοινωνίαν οικογενειῶν.

Ἐνσκήψασα ἡ ἀνισορροπία τοῦ ἠθικοῦ ἐν τῷ Ἀμλέτῳ ἐκτυλίσσεται: κατόπιν ἐν τῷ δράματι τὸσον ἐπιστημονικῶς, ὥστε νομίζει τις ὅτι ἐγγραφή ἡ τραγωδία ἐκείνη οὐχὶ ὑπὸ τοῦ Σαιξπήρου πρὸ 500 ἐτῶν, ἀλλ' ὑπὸ τινος Μόρελ ἢ Κραφτέμπιγε τῶν νεωτέρων χρόνων. Ἀπὸ τῆς πρώτης πράξεως ὁ ἀτυχῆς Ἀμλέτος ὑφίσταται τὴν ἐμφάνισιν τῶν ψευδαισθησιῶν τοῦ φράσματος τοῦ πατρός του. Ἡ σκέψις αὕτη τῆς δολοφονίας τοῦ πατρός του δονοῦσα συνεχῶς τὰ κέντρα τῆς σκέψεως τὸσον ὀδυνηρῶς καὶ βαθέως διέσπασε τὴν ἐναρμόνιον ἀλληλουχίαν τοῦ διανοητικοῦ ὀργανισμοῦ καὶ ἐδέσποσεν ἐπὶ τῆς ὅλης ζωῆς τῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν σκέψεων αὐτοῦ. Ἡ ἀνισορροπία ἐξεδηλώθη. Ἡ μόνιμος αὕτη σκέψις αἰωνίως παρισταμένη ἐν τῇ συνειδήσει τὸν ἐρριπτεν εἰς φιλόσοφον μελαγχολίαν, τὰ δὲ στίγματα τοῦ διστακτικοῦ παραληρήματος, τῆς ἀμφιβολίας, ἐξεδηλοῦντο εἰς τὸν γνωστὸν ἐκείνου μόνολογον, καθ' ὃν ἐδίσταζε καὶ διτρώτα ἐὰν πρέπει κανεὶς ἀκόμη «να ζῆ ἢ νὰ μὴ ζῆ!»

Ἡ ἀνισορροπία ὁμοῦ τῶν ἀνωτέρω ἐκφύλων δὲν εἶνε τελείως ἀσυνείδητος: οἱ πάσχοντες ἔχουσι γνῶσιν καὶ συνείδησιν τῆς παθήσεώς των ἢ νόσος ὁμοῦ συνίσταται εἰς τὸ νὰ μὴ δύνανται τὰς εὐσυνειδήτους αὐτῶν παρορμήσεις νὰ κρατήσωσι ὑπὸ τὸ κράτος τῆς βουλήσεως. Συνεπῶς τὰ λοιπὰ ἐκφυλογενῆ στίγματα τῶν γελώτων καὶ τῶν πηδημάτων, τῆς ἀποτόμου φαιδρότητος καὶ μελαγχολίας, ἅτινα ἐφαίνετο ὑποκρινόμενος, ἀληθῶς ἦσαν νεοτοπὸν εἶχον κατὰ τὸ παράμορφον, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ τὰ κρατήσῃ, διότι ἡ ἐκδηλωθεῖσα ἀνισορροπία κατέστρεψεν τὴν ἐσωτερικὴν ἐναρμόνιον σχέσιν καὶ ἐξάρτησεν τῆς διανοητικῆς καὶ ἠθικῆς ζωῆς ἐκ τῶν κέντρων αὐτῶν, τῶν συνδετικῶν λεγομένων.

Ἡ κατάστασις αὕτη ἐξεδηλοῦτο εἰς πᾶσαν ἐκφρασιν τῆς ζωῆς τοῦ Ἀμλέτου. Καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἔρωτά του, τὸν ὑπὲρ τὸ δέον ἀγνόν καὶ ἰδεώδη, τοῦθ' ὅπερ δὲν εἶνε πολὺ ἰσόρροπον, ὁ νεαρὸς ἐρωτευμένος ἐκδηλοῖ τὴν ἀνισορροπίαν του μὴ δυνάμενος νὰ προσαρμοσθῇ πρὸς τὴν κοινωνίαν, ἣτις ἐπὶ τέλους δύναται μὲν νὰ εἶνε ἀνήθικος καὶ κακολόγος, εὖγ ἦττον ὁμοῦς ἔχει καὶ ὑγιᾶ καὶ ἐνάρετα στοιχεῖα, καὶ συνεπῶς δὲν δύναται νὰ εἶνε τελεία κοινωνία δαιμόνων διὰ τὰ στέλλη τὴν ἀτυχῆ Ὀφειλίαν εἰς μοναστήριον.

Ἐννοεῖται ὁμοῦς ὅτι ὁ Σαιξπήρος, περιφρονῶν τὸν ἥρωα του, ἐκτυλίσσει ἐπὶ τῆς σκηνῆς τὰ θλιβερά ἀποτελέσματα τῶν αἰτίων ἐκείνων καὶ τῶν ὄρων, οὓς ζητεῖ νὰ βελτιώσῃ καὶ ἠθικοποιήσῃ ἐξευγενίζων καὶ ἐξυγιαίνων τὴν ἠθικὴν ἀνθρωπότητα καὶ ἀντλεῖ ἐκ τῶν γεγονότων τούτων πλείστας εὐκαιρίας πρὸς διδασκαλίαν ὑψηλὴν τῆς ἠθικῆς. ἐν μιᾷ ψυχολογικῇ καταστάσει τοῦ θεατοῦ τὸσον ἐπικαίρω, ὡς ἐὰν οὗτος νὰ ἦτο μία εὐπλαστος μᾶζα ἐντὸς τῶν χειρῶν τοῦ μεγάλου τραγικοῦ.

Διὰ τοῦτο ἄλλως τε οὐδὲν τοῦ δράμα στερεῖται παρορρόνων, ἐρώτων, φόνων καὶ ἐγκλημάτων: ὅλα του τὰ δράματα ἐκτιτρώσκουν καὶ καταστρέφονται διὰ τῆς δραματικῆς καταστροφῆς τῶν ἠρώων ἐν τῇ παραφροσύνῃ καὶ τῷ φόνῳ παρισταμένων οὕτω τραγικῶς τῶν ἀπο-

τελεσμάτων τῆς ζωῆς ἐκείνης, ἣν ἤθελε νὰ βελτιώσῃ καὶ ἠθικοποιήσῃ: ὁ Σαιξπήρος.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ Ἀμλέτου. Εἰς ἑτέραν ἡμῶν μελέτην θέλομεν σπουδάσει ψυχιατρικῶς τὰ λοιπὰ ἔργα τοῦ μεγάλου τραγικοῦ τῆς Ἀγγλίας.

Σ. Ζωγραφίδης

ΝΕΟΣ ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ

Δὲ μὲ τρομάζει ὁ Ἄδης. Νὰ μὲ κάτῃ
Τ' ἀστροπελέκι πλεῖα δὲ θὰ μπορέσῃ.
Σὰν ἄλλος Δίας στὰ χέρια μου τῶχῳ
Καὶ τὸ ῥίχνῳ νὰ κάτῃ κάθε τέρας,
Κάθε στοιχεῖο, τῆς Πλάνης ποῦ προβάλλει,
Σὰν τὸν ἀπτό στὰ σύγνεφα πετιέμαι.
Τ' ἀνήλιαγα βάθῃ τοῦ πελάου ψάχνῳ
Κι' ἄγνωστους δρόμους τῶν ἀστρον ξανοίγω.
Τὴν ἀπέραντη φύσιν ν' ἀγκαλιάσω
Κι' ἀπ' τοὺς μαστοὺς της ποθῶ τοὺς οὐράνιους
Τὸ γλυκὺ γάλα τῆς ζωῆς ν' ἀρμέξῳ,
Ἐνα, τὸ Λάρο μονάχα δὲν ἔχω
Τὴ δύναμι κ' ἐκείνου νὰ νικίσω,
Μὰ τὸν ξανοίγω τώρα χωρὶς τρόμο,
Σὰ νὰ μοῦ φέρῃ τὴν αἰώνια γαλήνη
Κι' ὅταν γυρίζῳ τὰ μάτια στὸν κόσμον:
Κι' ἀγροικῶ κλάψες κι' ἀγροικῶ τὸ ψέμμα
Σὰ νὰ μὲ δένουν σὲ Καύκασο νέο
Καὶ τρομασμένος κάτι σὰν κοράκια
Νὰ ξεσχιζοῦνε τὴν καρδιά μου νοιόθῳ
Κι' ἀπ' ὦρα σ' ὦρα τὸν Ἡρακλῆ κράζῳ
Ἄπ' τὸ μαρτύριο ναρθῆ νὰ μὲ σώσῃ.
Ὡ καλόβολοι, τοῦ Χριστοῦ στρατιῶται,
Ὡ πιστοὶ, προσκυνεῖται τῶν εἰδώλων,
Μὲ τὸ σκύψιμο τῶν ματιῶν θὰ νοιῶστε
Ἄπ' τὸ βιβλίο μὰ δύναμι νὰ βγαίῃ,
Θὰ νοιῶστε ἓνα μαχαίρι, ποῦ θὰ σφάζῃ
Κατάστιθα χτυπόντας τὸ θηρίο
Ποῦ οὐρλιάζοντας θὰ πέφτῃ μ' ἀγριο βόγγο·
Μὴ δύναμι φτεροῦγες θὰ σὰς δώσῃ
Στῶν ἰδεῶν τὸν κόσμον νὰ χυθῆτε
Καὶ θὰ πῆτε, ὠϊμένα, πόσο ἐχύθη
Αἷμα τ' ἀδίκου στὸ φῶς τῆς Ἀλήθειας!
Θὰ πῆτε, ἢ Αὐγὴ τὸ παιδί της σφάζει
Καὶ μ' αἷμα βάφει τὰ οὐράνια σεντόνια
Νὰ ἐκδικηθῆ τὸν Ἥλιο τὸν προδότη!
Νικημένοι, θὰ τρέχτε ν' ἀγκαλιάστε
Τοὺς ἐχθρούς σας κι' ἀκόμα τὸν κακοῦργο,
Ποῦ φταιγίμο δὲν ἔχει, σὰ γεννήθῃ
Ν' ἀναγαλλιάζῃ στὸ κρῖμα ποῦ κάνει
(Γιατρικὸ ἢ ἀρρώστια του μόνο θέλει,) ἄσπαστοι,
Θαμπωμένοι, θὰ ζητῆστε μὴ πατρίδα,
Ποῦ νὰ μὴ ἔχουν πέρασι τὰ πλοῦτη
Κ' ἐλεύθεροι, τῆς δυστυχίας τὸ θρόνο
Σὲ πανῶρι παλάτι θεὸ νὰ στῆστε
Καὶ θε νᾶστε δοῦλοι ἐνοῦ θεοῦ μονάχα,
Τ' Ἀληθινοῦ, τοῦ Ὁραίου καὶ τοῦ Μεγάλου!

Χοῖτος Βαζλέντης.

Ὁ Φαραὼ ἐπὶ τοῦ ἄρματος.

ΑΝΔΡΕΟΥ Δ ΝΙΚΟΛΑΡΑ

Ο ΚΑΛΛΙΚΑΝΤΖΑΡΟΣ

Κωμωδία ἑμμετρος εἰς πράξεις τρεῖς

(Συνέχεια προηγούμενου φύλλου)

Ἀντωνάκης

Κ' ἐγώ. Ἄ! νὰ σὰς κάμῳ νὰ γελάσῃτε.
Μοὶ διηγείτο ἡ θεία μου τὰς ἀρετὰς
τῆς γάτας, ὅπου εἶχε ἐπὶ Ὄθωνος.
Κ' ἐγὼ εὐθύς τῆς λέγω.—Ἐπὶ Ὄθωνος
ἡ γάταις ἦταν ἄλλο πρᾶμμα, θεία μου.
Φώφῃ

Λαμπρά, ὦραϊα!

Σπαθαρέας

Ἄ, μὰ σὺ, δὲν τρώγεσαι.

Φώφῃ

Ἐνίος' εἶσαι κάπως ὑπερβολικός.

Σπαθαρέας

Ἄκουσον, Ἀντωνάκη, πρόσεξον καλῶς!
Νὰ μὴν ἀρχίσῃς, ἐλεγεῖς τώρα καὶ
ὅπου θὰ πᾶμε, γιὰ τὴν μακαρίτισσα.

Ἀντωνάκης

Σήμερα ἔχει μάους· θεὰ κόφωμε
τὴν πῆταν! νὰ ἰδοῦμε τίς ἐξ ὄλων μας
ἢ ἔχῃ τύχην...εἰς τὸ μάους θὰ φανῇ
ἡ τύχη μᾶλλον.

Σπαθαρέας

Τὴν κοντζιάν μου ἐγὼ
θὰ παίξῳ...μάους δὲν καταλαμβάνῳ γρῶ.
Ἐπιδημία! Τί μικρόβιον αὕτη

ή μόδα! Όχι πόλκα, αλλά παντεκάτρ.
 Όχι κοντζίνα, αλλά μάους· που 'μπορώ,
 εγώ να μαθω τώρα στα γεράματα
 αυτά τα κορακίστικα σας! Παντεκάτρ,
 μάους! κοντζίνα τίποτε. Ένα καιρό
 τριανταμία παίζαν με τ' αμύγδαλα.
 'Αντωνάκης
 'Κείνα τὰ χρόνια· οί καιροί τώρ' άλλαξαν.
 Σπαθαρέας
 'Αλλάξαν τώρα τὰ μυκλά, ὄχ' οί καιροί.
 Τώρα δεσπόζ' ἡ μόδα, ὄχ' ἡ λογική.
 Παντοῦ ἡ μόδα· ἀφοῦ κ' εἰς τὰ φάρμακα
 ἡ μόδα σάν τὴν σάυρα εἰσεχώρησε.
 Μὴ γελασθῆς καὶ πάρης τώρα φάρμακον.
 ποῦ δὲν τὸ θέλ' ἡ μόδα! τὰ κακάρωσες!
 'Ελ' 'Αντωνάκη! καὶ, σὺ Φώφη μου, ἐμπρός!
 Κάθησε τώρα εἰς τὸ κλειδοκύνθαλον.
 Τραγοῦδῆσέ μας κἀτι.
 ('Ακούεται ὁ κῶδων τῆς θύρας)
 Ποῖος ἔρχεται;
 'Αντωνάκης
 Αὐτὴν τὴν ὥραν ἐπισκέψεις!
 Σπαθαρέας
 Νόστιμον
 κ' αὐτό. Εἶπέ του πῶς δὲν εἴμεθα ἐδῶ.
 Φώφη
 Δῶρα, θαρρῶ, μᾶς στέλλουν.
 Σπαθαρέας
 Δῶρα; ἄνοιξ'ν.
 Ζαχαροῦλα (βλέπουσα ἐκ τοῦ παραθύρου)
 'Ο Καλλικάντζαρος! Πῶ! πῶ! τρομάρα μου!
 Σπαθαρέας
 Ποῖος εἶναι;
 Ζαχαροῦλα
 Εἶναι...
 Σπαθαρέας
 Ποῖος;
 'Αντωνάκης (βλέπων ἐκ τοῦ παραθύρου)
 'Ο Καλλικάντζαρος!
 Σπαθαρέας
 Τίς οὗτος;
 'Αντωνάκης
 Εἶναι... ἕνας ἐπτανήσιος.
 Αὐτὸς ὁ κανταδόρος...
 Φώφη
 'Οπου τραγουδεῖ
 τὴν νύκτα ὄλην, τόσον εὐμορφά, γλυκά!
 Σπαθαρέας
 'Ερωτευμένος εἶν' ὁ φίλος.
 'Αντωνάκης
 Βέβαια.
 Σπαθαρέας
 Εἶναι ὠραῖον.
 'Αντωνάκης
 Εἶν' ἡ μύτη του στραβή...
 καθ' ὅλα τ' ἄλλα εἶναι... Καλλικάντζαρος,
 θὰ τὸν ἰδῆτε.
 Σπαθαρέας (πρὸς τὴν Ζαχαροῦλαν)
 'Ανοιξέ του γρήγορα.
 Τί κάθεται καὶ χᾶσκεις!
 Ζαχαροῦλα
 Περιμένω...

Σπαθαρέας
 Τί,
 τί περιμένεις; καὶ ὁ ἄνθρωπος 'μπορεῖ
 νὰ περιμένη κατω πὸ τ' ἡ ὄρεξις
 θὰ σοῦλθη ἐσένα...
 'Αντωνάκης
 Τρέξε...—Ποῖος τὴ χάρι σου.
 Ζαχαροῦλα (ἀπερχομένη)
 —Δὲν ξέρω πῶς θὰ τελειώσω με αὐτόν.
 Σπαθαρέας
 Τὰ δῶρα ταῦτα ποῖος ὑποθέτετε,
 ὅ,τι τὰ στέλλει;
 Φώφη
 Τίς εἰξεύρει!
 'Αντωνάκης
 Κάποιος...
 Σπαθαρέας
 Εὐγέ σου, 'Αντωνάκη, τὸ ἐμάντευσε.

ΣΚΗΝΗ Δ'

Καλλικάντζαρος καὶ οἱ ἀνωτέρω.
 Καλλικάντζαρος
 'Αντίο, ἀρεντάδες!
 Σπαθαρέας
 Καλῶς ὠρισεῖς
 Καλλικάντζαρος
 Αὐτὸς ὁ μπόγος εἶν' ἡ μποναμάδες σας.
 Σπαθαρέας
 Ποῖος μᾶς στέλλει;...
 Καλλικάντζαρος
 Σίγουρα ἡ τζέπη σας.
 Σπαθόστο τσῆ ξεχάστες, λές, στὸν ἔμπορο,
 ὅπου τὸν ἔχω φίλο κ' ἔτσι τῶμαθα
 σούμπιτο μία πηδησία ἔκανα
 καὶ στὸ μομέντο, ἄρχοντά μου, ἔφθασα
 στ' ἀρχοντικό σου.
 Σπαθαρέας
 Εἶσαι λίαν εὐγενής.
 Καλλικάντζαρος (παρατηρῶν τὴν Ζαχαροῦλαν)
 —'Αγγελος, εἶναι τὰ φτερά τσῆ λείπουνε!
 Σπαθαρέας
 Σ' εὐχαριστοῦμεν· πῶς σε λέγουν, ἤθελα...
 ἀφηρημένος εἶσαι, βλέπω ἤθελα
 νὰ μάθω τ' ὄνομά σου.
 Καλλικάντζαρος
 'Α, pardon, pardon.
 Μὲ τὸ συμπάθειο, ἀφέντη δὲν 'κατάλαβα.
 Σπαθαρέας
 Πῶς σ' ὀνομάζουν, εἶπα.
 Καλλικάντζαρος
 Καλλικάντζαρο!
 Σπαθαρέας (γελῶν)
 Λοιπόν, σὺ, εἶσαι, σὺ, ὁ Καλλικάντζαρος;
 ποῦ ὄλην νύκτα ὑπὸ τὰ παράθυρα
 μᾶς κατευφραίνεις με τῆς πατινάδες σου.
 Καλλικάντζαρος
 'Αφέντη, ὄλος κ' ὄλος.
 'Αντωνάκης
 Τραγοῦδεῖς λαμπρά!
 Μὲ... αἰσθημα.

Καλλικάντζαρος
 'Αφέντη, καλωσύνη σου.
 Φώφη (γελῶσα)
 —Αὐτὸς ὁ κανταδόρος εἶναι τὸ λοιπόν!
 'Αντωνάκης
 Πίνεις κρασί;
 Καλλικάντζαρος
 'Ετσ' εἶναι dolce, πίνω.
 Σπαθαρέας
 Πῶς;
 δὲν πίνεις ρετσίνατο;
 Καλλικάντζαρος
 'Οσκει, ἀφέντη μου!
 Τὸ κῶναιο, ποῦ λένε, ποῦ ποτίσανε
 ἐκείνον τὸν Σωκράτη τὸ φιλόσοφο,
 σίγουρο πρᾶμμα, ρετσίνατο ἦτανε!
 Φώφη
 Τί νόστιμα τὰ λέγει!
 Σπαθαρέας
 Συμφωνῶ.
 'Αντωνάκης
 Κ' ἐγώ.
 Σπαθαρέας (πρὸς τὴν Ζαχαροῦλαν)
 Κέρασε, σὺ, κρασί τὸν Καλλικάντζαρο γλυκό.
 Ζαχαροῦλα (ἀναχωροῦσα)
 —Φαρμάκι! ποῦ μᾶς ἐξεφύτρωσε
 κ' αὐτὸς στὴν ὥρα 'πάνω ὡσάν μποναμᾶς!
 (Φεύγει καὶ μετ' ὀλίγον ἐπιστρέφει φέρουσα ἐπὶ δίσκου ποτή-
 ρια πλήρη οἴνου).
 Σπαθαρέας
 Κ' ἐδῶ τί κάνεις στὰς 'Αθήνας τὰς κλεινάς;
 Καλλικάντζαρος
 'Ημουν, ἀφέντη μου, σορντάτος σκαπανεύς,
 καὶ δεκανέας ἤμουν ποῦ ἀφέθηκα.
 Καί, σὺ ἀφέντη, εἶσαι στρατιωτικός!
 ἐγὼ σε ξέρω, λοχαγὸν στὰ πεζικά.
 Σίγουρα τώρα, ταγματάρχης ἔγινες.
 Σπαθαρέας
 'Απεστρατεύθην, τώρα εἰμ' ἀπόστρατος.
 Καλλικάντζαρος (γελῶν)
 'Οχι σάν 'κειόν ποῦ εἶναι στὴ 'Ακρόπολι.
 Καί, σὺ, σιὸρ 'Αντωνάκη, ὅταν ἤμουνα
 ἐγὼ σορντάτος, φησιᾶλος γένηκες.
 Συχνά, πυκνὰ σε βλέπω 'πάνω στ' ἄλλογο.
 καί... εἶσαι μία τζόγια, πῶς... σε χαίρουμε!
 'Αντωνάκης
 Εὐχαριστῶ νὰ ζήσης, καλοσύνη σου.
 Σπαθαρέας
 Τώρα τί κάνεις;
 Καλλικάντζαρος
 'Εχω τὴ σταφίδα μου.
 Σπαθαρέας
 Λαμπρά, ὠραία, εἶσαι σταφιδέμπορος;!
 'Αντωνάκης
 Καλὰ τὴν ἔχεις· εὐκολο ἐπάγγελμα.
 Καλλικάντζαρος
 'Ετσι δὲ βρέχει, ἀφέντη μου, πάει καλά!
 ἔτσι ποῦ βρέχει, μᾶς τὰ κάνει θάλασσα.
 Σπαθαρέας
 'Ελα νὰ τσοῦξης τώρα τὸ κρασάκι σου.
 Καλλικάντζαρος (πρὸς τὴν Ζαχαροῦλαν)
 —'Εδῶθες στέκει τὸ σονέτο, τζόγια μου!

δὲν ξέρω πῶς τὸ λένε.—τζαναμπέτισσα,
 σέντσα κρασί νὰ πῶ, βλέπεις, 'μέθουσα.—
 'Εβίβα! Μόλτι ἄννη, ἀφεντάδες μου!

Σπαθαρέας
 Πῶς σοῦ ἐφάνη τὸ κρασί;
 Καλλικάντζαρος
 'Α, μπάλαμο!
 Αὐτοῦνο εἶναι τὸ κρασί ποῦ πίνανε
 'κειν' οἱ θεοὶ ἀπάνω 'κεὶ στὸν 'Ολυμπον.
 Ζωὴ κ' ἐκείνη, μία τζόγια!... Προσκυνῶ.
 Σπαθαρέας
 Νὰ ζήσης καὶ τοῦ χρόνου, Καλλικάντζαρε!
 κ' ἐλεύθερος ἂν εἶσαι, καλὰ στέφανα.
 'Αντωνάκης
 Καὶ σύντομα, σὲ θέλω.
 Καλλικάντζαρος (βλέπων τὴν Ζαχαροῦλαν)
 'Αλληλοῦα!
 Σπαθαρέας
 Μὴ μᾶς ξεχάνης.
 Καλλικάντζαρος
 'Οσκει.
 'Αντωνάκης
 Νὰ σε βλέπουμε.
 Καλλικάντζαρος
 Gracia tanto· εἰσθε οὔλοι νόμπιλι...
 (βλέπων τὴν Ζαχαροῦλαν)
 Κι' ὡμορφοὶ σάν ἄγγελοι, καλὴν νύκτα σας.
 —'Η ἀρχοντιά 'ναι πρᾶμμα μὰ τὸν ἄγιο,
 ὅπου γυαλίξει· εἶναι ἀφεντάθρωποι.
 (Ρίπτει τελευταῖον βλέμμα πρὸς τὴν Ζαχαροῦλαν, προσποι-
 εῖται ὅτι θ' ἀναχωρήσῃ καὶ κρύπτεται ὀπισθεν τοῦ παρα-
 πετάσματος).
 ('Ακολουθεῖ)

ΑΠΟ ΤΑ «ΞΕΠΕΤΑΜΜΑΤΑ»

Ο ΞΕΝΟΣ

Στὸ φίλο μου καὶ καλλιτέχνη Γιώργο Βούλγαρη.

Διαβαίνει ὁ ξένος στὴν πλαγιά
 τὴν Μπύλιω ν' ἀνταμῶσῃ
 Κι' ἕνα κοράκι ὄλο ρωτᾷ
 —Μὴν εἶδες τὴν καλή μου;

—Πουρνὸ με δυὸ λεβέντηδες
 'Εδῶ εἶχε ξεφαντώσῃ,
 Μὰ τί εἶδα στὸ ξεφάντωμα
 Δὲν τὸ λαλεῖ ἢ φωνὴ μου.

Τὴ λιγερὴ του στὸ χωριὸ
 Μιὰ μέρα τὴν ξανοίγει
 Κι' ἕνα μαχαῖρι κοφτερό
 Μὲς στὴν καρδιά τῆς μπύγι.

Τὴν ἄλλη μέρα στὴν πλαγιά
 Πῖρνάει με τὸ μαχαῖρι
 Καὶ βλέπει στὸ μνημοῦρι τῆς
 'Εν ἄσπρο περιστέρι.

Σωτήρης Σκίπης.

στης. Διὰ κλίσεως ἢ θραύσεως τοῦ σωλήνος ἔπαυεν ἡ προσρῶν τοῦ ὕδατος καὶ παρεδίδοτο ὁ πυροσθέστης εἰς βέβαιον θάνατον. Διὰ τῆς ἐξ ἀμιάντου ἐνδυμασίας ἐλλείπουσι ταῦτα πάντα καὶ ὁ πυροσθέστης δύναται νὰ εἰσέλθῃ καὶ διαμείνῃ εἰς χῶρον πλήρη φλογῶν. Τὸ πείραμα ἐγένετο ἐν Μοντρεάλ, ὅπου εἰσῆλθεν ὁ ἐφευρέτης εἰς ξύλινον οἶκημα διαποτισθὲν διὰ πετρελαίου καὶ παραδοθὲν εἰς τὰς φλόγας. Τὸ προτέρημα τῆς ἐνδυμασίας εἶνε, ὅτι παρεσκευάσθη ἄνευ χρησιμοποίησεως λίνου ὡς ἄλλοτε ἐγένετο, ἔχει δὲ τὸ ὕφασμα τὴν ἀπαιτουμένην ἀνθεκτικότητα καὶ πυκνότητα καὶ δύναται νὰ κοπῆ καὶ ραφῆ ὡς πᾶν ἄλλο ὕφασμα· ἡ δὲ αὐτὸ περικεφαλαία φέρει ὀμματουάγια ἐκ μαρμαρυγίου καὶ εἰς τὰ θυλάκια τῆς ἐνδυμασίας εὐρίσκεται ἀναπνευστικὴ συσκευή πρὸς καθαρισμὸν καὶ ψύξιν τοῦ θερμοῦ ἀέρος.

Ἄκαπνος πυρίτις κυνηγίου Ἡ πυρίτις αὕτη καταλαμβάνει τόσον μικρὸν ὄγκον, ὥστε καθίσταται ἀκατάλληλος εἰς τὰ κυνηγετικὰ ὄπλα, ἅτινα ἀπαιτοῦσι φυσίγγια ὀρισμένου μεγέθους κατωρθῶθη λοιπὸν νὰ δοθῆ ἰεῖς τὴν ἄκαπνον πυρίτιδα ὁ ὄγκος περίπου τῆς μαύρης πυρίτιδος ὡς ἐξῆς. Λαμβάνουσι μίγμα κυτταρίνης πολὺ νιτρωθείσης καὶ ὀλίγον νιτρωθείσης καὶ ὡς διαλυτικὸν μέσον μίγμα αἰθέρος καὶ οἰνοπνεύματος, ὅπερ διαλύει μόνον τὴν ἀτελῶς νιτρωθεῖσαν κυτταρίνην καὶ σχηματίζει οὕτω χυλόν, ὅστις διὰ μέσου κυλίνδρων μετασχηματίζεται εἰς ταινίας 6 χιλιοστομέτρων περίπου πάχους· αὗται κόπτονται εἰς τεμάχια, ἅτινα ξηραίνονται ταχέως καὶ λαμβάνουσι κυματοειδὲς σχῆμα κυρτὸν καὶ ἀνώμαλον ἐπιφάνειαν.

Ζῶν ὄρος. Ἐν Νίμη (Nimes) τῆς Γαλλίας κινεῖται τὸ ὄρος Gouffre, μεγάλην προκαλοῦν εἰς τοὺς περιόικους ἀνησυχίαν. Τὸ μέγα τοῦτο ὄρος, ἀποτελούμενον ἐξ ἀπορρώγων βράχων καὶ κατάφυτον ἐκ πευκῶν, ἤρχισε κινούμενον βραδέως πρὸς τὰ ἔμπρός. Ἡ φοβερὰ αὕτη μᾶζα περιλαμβάνουσα 10,000 κυβικὰ μέτρα παρασύρει πᾶν ἐμπόδιον καὶ εἶνε φόβος μὴ καταστρέψῃ τὸν πληθυσμὸν τοῦ Gande Gombe ἀσχολούμενον εἰς τὰ ὄρυχεῖα. Οἱ ἀγωγοὶ τοῦ ὕδατος ἐθραύσθησαν καὶ ὑπάρχουσι φόβοι πλημμυρῶν. Ἐν διαστήματι τριῶν ἡμερῶν προὐχώρησε τὸ ὄρος κατὰ 1,20 μέτρα.

Φλόγες ὑπὸ τὸ ὕδωρ δύναται νὰ παραχθῶσι κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον εὐκόλως καὶ ἀκινδύνως. Ἐντὸς μεγάλου ποτηρίου πλήρους ὕδατος ρίπτομεν 4—5 τεμαχίδια φωσφόρου μεγέθους ἐρεθίνθου, καὶ προσθέτομεν εἰς τὸ ὕδωρ κατὰ πολὺ μικρὰς μερίδας 5—10 γραμμ. χλωρικοῦ καλίου. Ἐπειτα χύνομεν δι' ὑαλίνου χωνίου 15—20 γραμμ. θειικοῦ ὀξέος. Μετ' ὀλίγον ἀναφλέγεται τὸ ἐν τῷ ὕδατι εὐρισκόμενον φωσφόρον σχηματιζομένων ὠραίων φλογιδίων μετὰ μικροῦ τριγμοῦ. Τὸ φαινόμενον διαρκεῖ ἡμίσειαν ὥραν περίπου καὶ ἀποτελεῖ εἰς τὸν πειραματιζόμενον εὐάρεστον καὶ ἀκίνδυνον διασκέδασιν.

Ἡ μεγάλη θρεπτικὴ ἀξία τῶν φλοίων τῶν ὧν δὲν εἶνε ἀρκετὰ γνωστὴ εἰς πολλοὺς. Συνήθως ρίπτουσι τοὺς φλοιοὺς τούτους χωρὶς νὰ σκέπτονται, ὅτι οὗτοι δύναται λίαν ἐπωφελῶς νὰ χρησιμοποιῶνται. Ἀναμιγνύμενοι δηλονότι εἰς τὰς τροφὰς τῶν νέων ζώων ἀποτελοῦσι λαμπρὰν θρεπτικὴν οὐσίαν, ἐπειδὴ ἐμπεριέχουσι ἀφθόνως φωσφορικά ἄλατα (φωσφορικὸν ἀσβέστιον κλπ.). Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον κοινοποιοῦνται λειοτριβοῦμενοι οἱ φλοιοὶ καὶ ἀναμιγνύονται μετὰ τῆς συνήθως παρεχομένης τροφῆς. Αἱ ἐπιτυχίαι, ἃς ἔχουσιν οἱ χρησιμοποιοῦν-

τες τοιαύτην τροφήν κτηνοτρόφοι πρὸς ἀνατροφὴν μωσχάριων, πώλων κτλ εἶνε τόσον σπουδαῖα, ὥστε δύναται τις ἀνεπιφυλάκτως νὰ συστήσῃ εἰς πάντας τοὺς κτηνοτρόφους ν' ἀγοράζωσι τοὺς φλοιοὺς τούτους ἀπὸ τοὺς ζαχαροπλάστας, ξενοδύχονας καὶ κοιποὺς ἐπαγγελματίας θεωροῦντες αὐτοὺς ὡς ὑπολείμματα ἀχρηγία.

Μέλαν χρῶμα σφραγίδων Ὁ Knause εὑρεν ἐν τῇ στρατιωτικῇ διαχειρίσει τοῦ ὕλικου, ὅτι τὸ καταλληλότερον μέλαν σφραγιδόχρωμα διὰ λινά, βαμβακερὰ καὶ μάλλινα ὑφάσματα ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ ἐξῆς μίγματος· 3 μέρη β. νιτρικοῦ ἀργύρου, 10 μ. β. ἀμμωνίας ὕδατος, 5 μ. β. ἀραβικοῦ κόμωος, 7 μ. β. κρυσταλλικοῦ ἀνθρακικοῦ νατρίου καὶ 12 μ. β. ὕδατος. Ὁ νιτρικὸς ἀργυρος διαλύεται εἰς τὴν ἀμμωνίαν, τὸ δὲ κόμι καὶ ἡ σόδα εἰς τὸ ὕδωρ, τὰ διαλύματα μίγνυνται, τὸ δὲ μίγμα θερμαίνεται προσεκτικῶς μέχρις οὗ προσλάβῃ μέλαν χρῶμα.

ΓΝΩΜΑΙ ΘΕΟΓΝΙΔΟΣ

— Νὰ εἶνέ τις οἰκονόμος εἶνε ἄριστον πρᾶγμα, διότι οὔτε ὅταν ἀποθάνῃ τις θὰ τὸν κλαύσουν ἂν δὲν ἀφήσῃ χρήματα.

— Θὰ βαδίσω, ὅπως πρέπει, τὴν εὐθείαν ὁδόν, χωρὶς νὰ παρεκτρέπομαι ποσῶς, ἐνθεν καὶ ἐνθεν· ἐπίσης πρέπει ὡς ἐνοῶν τὰ πάντα καλῶς νὰ κοσμήσω τὴν πατρίδα μου, τὴν πλουσίαν πόλιν, οὕτως ὥστε οὔτε πρὸς τὴν δημοκρασίαν νὰ τὴν ὠθήσω, οὔτε καὶ εἰς ἀδίκους ἄνδρας νὰ ὑποταχθῆ.

— Ὅταν εὐεργετῆς τοὺς κοινούς ἀνθρώπους πράττεις δύο κακά· πρῶτον μὲν στερεῖσαι ἐκεῖνο τὸ ὅποιον δίδεις, καὶ τέλος δὲν θὰ σοῦ γνωρίσῃ καμμίαν χάριν.

— Ἐὰν ἔτυχε νὰ εὐεργετηθῆς παρ' ἐμοῦ, δὲν θέλω νὰ μοῦ γνωρίξῃς καμμίαν χάριν· ἐὰν δὲ λάβῃς ἐκ νέου ἀνάγκην νὰ ἔλθῃς πάλιν εἰς τὸν οἶκόν μου.

Ἀπὸ τὴν μαγειρικίν.

Ὁμελέττα με σκόρδο.

Ἀνακατώνετε γάλα, ἄλας, φαρίνα με 3 αὐγὰ κτυπημένα με κρέας καὶ σκόρδο, ὀλίγο λαρδί, μαϊτανό, πιπέρι καὶ ἄλας με ὀλίγο βούτυρο, ἄστα νὰ σιγοβράσουν, πρόσθετες ὀλίγον ζωμόν καὶ ἄφισε ν' ἀφρέσῃ καὶ ἔπειτα εἰς μέτριον φούρνο.

Σπαράγγια σωτέ.

Βράξεις τὰ σπαράγγια στραγγίζεις καὶ κόπτεις τὰ βάζεις εἰς ἓνα πλαστοτέ με βούτυρο φρέσκο καὶ τὰ σκεπάζεις· θέσον εἰς τὴν φωτιά νὰ βράσουν καὶ σερβίρεις ὡς γαρνιτούρα ἢ ὡς χότο.

«ΔΙΑΤΤΩΝ ΑΣΤΗΡ»

Ἡμερολόγιον 1900

τοῦ κ. Κ. Μιχαλοπούλου.

Ἐξεδόθη πρὸ ἡμερῶν καλλιτεχνικώτατον, εἰκονογραφημένον, χρυσόδετον καὶ πολυσελίδον, με πλουσίαν, ποιητικὴν, ἐπιστημονικὴν, φιλολογικὴν καὶ κοινωνικὴν ὕλην τῶν πλείστων παρ' ἡμῖν διακεκριμένων συγγραφέων καὶ ποιητῶν. Με μίαν λέξιν τὸ ἀνω ἡμερολόγιον εἶνε ἀληθὲς πνευματικὴ ἀπόλαυσις. Ἡ τιμὴ αὐτοῦ ὡς ἀρχῆθεν ὀρίσθη δρ. 2 μόνον.

Τύποις «Νομικῆς»